

ประมวลการสอนรายวิชา (Course syllabus) วิทยาลัยเภสัชศาสตร์

รหัสวิชา PHA 241 จำนวนหน่วยกิต 2(2-0-4)

ชื่อวิชา ความรู้เบื้องต้นทางเภสัชสมุนไพร กลุ่มเรียน 01, 02

Introduction to Phytomedicine

ภาคการศึกษาที่ 1 ปีการศึกษา 2568

ผู้เรียน นักศึกษาวิทยาลัยเภสัชศาสตร์ ชั้นปีที่ 2

อาจารย์ผู้สอน

1. ผศ.ดร.ภญ.อรรณพ เทียรพงษ์
2. ผศ.ภญ.ชมนก ชูโชติ
3. อ.ภญ.อาทิตย์ วัฒนพงศ์
4. อ.พท.นิรันดร์ วิพันธุ์เงิน

อาจารย์ผู้รับผิดชอบรายวิชา ผศ.ภญ.ชมนก ชูโชติ และ อ.พท.นิรันดร์ วิพันธุ์เงิน

วัน/เวลา/สถานที่สอน กลุ่มเรียน 01 และ 02 วันจันทร์ เวลา 10:00-12:00 น. ห้อง 6-604

วิชาบังคับก่อน BIO 136 หลักชีววิทยา

BIO 137 ปฏิบัติการหลักชีววิทยา

วิชาบังคับร่วม PHA 242 ปฏิบัติการความรู้เบื้องต้นทางเภสัชสมุนไพร

คำอธิบายรายวิชา

สัณฐานวิทยาและเนื้อเยื่อพืชส่วน ราก ลำต้น ใบ ดอก ผลและเมล็ด อนุกรมวิธานพืช การจัดทำตัวอย่างพรรณไม้แห้งและพิพิธภัณฑ์พืช

Morphology and plant histology of roots, stems, leaves, flowers, fruits and seeds, plant taxonomy; herbarium and herbarium techniques.

ผลลัพธ์การเรียนรู้ (Course learning outcomes: CLOs)

หลังจากศึกษาแล้วนักศึกษาสามารถ

PHA241-CLO1 อธิบายลักษณะทางพฤกษศาสตร์และสัณฐานวิทยาของสมุนไพรชนิดต่าง ๆ

PHA241-CLO2 ตรวจสอบเอกลักษณ์ของพืชสมุนไพรโดยใช้กล้องจุลทรรศน์

PHA241-CLO3 อธิบายการจัดทำตัวอย่างพรรณไม้แห้งและบอกถึงความสำคัญของพิพิธภัณฑ์พืช

PHA241-CLO4 อธิบายการจัดแบ่งหมวดหมู่พืชสมุนไพรตามหลักอนุกรมวิธานพืชเบื้องต้น

เนื้อหาวิชา (ตามตารางแนบ)

กิจกรรมการเรียนการสอน

บรรยายโดยใช้สื่อการสอนแบบต่างๆ

การประเมินผล

- สอบข้อเขียน 100% แบ่งสอบ 3 ครั้ง

ครั้งที่ 1 สอบกลางภาค 36%

ครั้งที่ 2 สอบนอกตาราง 21%

ครั้งที่ 3 สอบปลายภาค 43%

- เกณฑ์ผ่านคือ ได้คะแนนไม่ต่ำกว่า 50%

- ระดับคะแนนต้องผ่านการพิจารณาของคณะกรรมการวิชาการ วิทยาลัยเภสัชศาสตร์ และ คณะกรรมการกำกับมาตรฐานวิชาการวิทยาลัยเภสัชศาสตร์

หมายเหตุ กำหนดเวลาเรียนไม่น้อยกว่า 80% ของเวลาเรียนทั้งหมด ตามระเบียบของมหาวิทยาลัย

ตำราและเอกสารหลัก

1. ก่องกานดา ชยามฤต. คู่มือจำแนกพรรณไม้. กรุงเทพฯ : ไดมอนด์พรีนตติ้ง, 2548.
2. ก่องกานดา ชยามฤต. ลักษณะประจำวงศ์พรรณไม้ เล่ม 1. กรุงเทพฯ : กรมอุทยานแห่งชาติ สัตว์ป่า และพันธุ์พืช, 2548.
3. ก่องกานดา ชยามฤต. ลักษณะประจำวงศ์พรรณไม้ เล่ม 2. กรุงเทพฯ : กรมอุทยานแห่งชาติ สัตว์ป่า และพันธุ์พืช, 2549.
4. ชุมพล คุณวาสี. สันฐานวิทยาเบื้องต้นในการระบุชื่อวงศ์พืชดอกสามัญ. กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2551.
5. สมภพ ประธานธรรารักษ์. อนุกรมวิธานพืชสมุนไพร. กรุงเทพฯ : โอเดียนสโตร์, 2539.
6. Jackson BP, Snowdon DW. Atlas of microspory of medicinal plants, culinary hearb, and spices. London: Belhaven Press, 1990.
7. The Angiosperm Phylogeny Group. 2016. An update of the Angiosperm Phylogeny Group classification for the orders and families of flowering plants: APG IV. Botanical Journal of the Linnean Society. 181(1): 1-20.
8. The Legume Phylogeny Working Group (LPWG). 2017. A new subfamily classification of the Leguminosae based on a taxonomically comprehensive phylogeny. Taxxon. 66(1): 44-77.

เอกสารและข้อมูลสำคัญ

1. ราชนันย์ ภูมาและสมราน สุดดี. ชื่อพรรณไม้แห่งประเทศไทย ฉบับแก้ไขเพิ่มเติม. กรุงเทพฯ : สำนักงานหอพรรณไม้ สำนักวิจัยการอนุรักษ์ป่าไม้และพันธุ์พืช กรมอุทยานแห่งชาติ สัตว์ป่า และพันธุ์พืช, 2557.
2. Spichider R, Savolainen V, Figeat M and Jeanmonod D. Systematic botany of flowering plants. Plymouth: Science Publishere. Inc., 2004.

เอกสารและข้อมูลแนะนำ

1. สำนักงานหอพรรณไม้ สำนักวิจัยการอนุรักษ์ป่าไม้และพันธุ์พืช กรมอุทยานแห่งชาติ สัตว์ป่า และพรรณพืช คู่มือการจำแนกพรรณไม้แบบลักษณะเด่นเฉพาะ. กรุงเทพฯ : บริษัท โอเมก้า พรีนตติ้ง จำกัด, 2558.
2. ราชนันย์ ภูมา. สารานุกรมพืชในประเทศไทย (ฉบับย่อ) เฉลิมพระเกียรติสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี ทรงเจริญพระชนมายุ 60 พรรษา. กรุงเทพฯ : กรมอุทยานแห่งชาติ สัตว์ป่า และพันธุ์พืช กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม, 2559.

แผนการสอน
(Course outline)

รหัสวิชา ชื่อวิชา PHA 241 ความรู้เบื้องต้นทางเภสัชสมุนไพร จำนวนหน่วยกิต 2(2-0-4)
 ภาคการศึกษาที่ 1 ปีการศึกษา 2568
 เวลาและสถานที่เรียน วันจันทร์ เวลา 10:00-12:00 น. ห้อง 6-604 กลุ่มเรียน 01, 02

ครั้งที่	วันที่	หัวข้อสอน	อาจารย์ผู้สอน
1	พุธ 13 ส.ค. 68 ห้อง 4-201B	สัณฐานวิทยาของลำต้น ราก และเหง้า	อ.ภญ.อาทิมนต์ วุฒิพงศ์
2	18 ส.ค. 68	สัณฐานวิทยาของใบ	อ.ภญ.อาทิมนต์ วุฒิพงศ์
3	25 ส.ค. 68	สัณฐานวิทยาของดอก	อ.พท.นิรันดร์ วิพันธุ์เงิน
4	1 ก.ย. 68	สัณฐานวิทยาของช่อดอก	อ.พท.นิรันดร์ วิพันธุ์เงิน
5	8 ก.ย. 68	สัณฐานวิทยาของผลและเมล็ด	ผศ.ภญ.ชมนกาส์ ชูโชติ
6	15 ก.ย. 68	เซลล์และเนื้อเยื่อพืช 1	อ.พท.นิรันดร์ วิพันธุ์เงิน
7	22 ก.ย. 68	เซลล์และเนื้อเยื่อพืช 2	อ.พท.นิรันดร์ วิพันธุ์เงิน
สอบกลางภาควันที่ 29 กันยายน – 10 ตุลาคม 2568 (ครั้งที่ 1-5)			
8	20 ต.ค. 68	การศึกษาลักษณะของเนื้อเยื่อพืชส่วนราก ลำต้น เหง้า ใบ ดอก ผลและเมล็ด	อ.พท.นิรันดร์ วิพันธุ์เงิน
9	27 ต.ค. 68	ประวัติและความสำคัญของอนุกรมวิธานพืช	ผศ.ดร.ภญ.อรวรรณ เทียรพ์พงษ์
10	3 พ.ย. 68	อนุกรมวิธานพืชสมุนไพร (1) : พืชเมล็ดเปลือย	อ.พท.นิรันดร์ วิพันธุ์เงิน
สอบนอกตาราง วันอาทิตย์ที่ 9 พ.ย. 2568 (ครั้งที่ 6-8)			
11	10 พ.ย. 68	อนุกรมวิธานพืชสมุนไพร (2) : พืชใบเลี้ยงเดี่ยว	ผศ.ดร.ภญ.อรวรรณ เทียรพ์พงษ์
12	17 พ.ย. 68	อนุกรมวิธานพืชสมุนไพร (3) : พืชใบเลี้ยงคู่	ผศ.ดร.ภญ.อรวรรณ เทียรพ์พงษ์
13	24 พ.ย. 68	อนุกรมวิธานพืชสมุนไพร (4) : พืชใบเลี้ยงคู่	ผศ.ดร.ภญ.อรวรรณ เทียรพ์พงษ์
14	1 ธ.ค. 68	พืชรากพืชและการเตรียมตัวอย่างพรรณไม้ ต้นแบบ	ผศ.ดร.ภญ.อรวรรณ เทียรพ์พงษ์
15	8 ธ.ค. 68	บูรณาการความรู้ทางอนุกรมวิธานพืชสมุนไพร	ผศ.ดร.ภญ.อรวรรณ เทียรพ์พงษ์ และ อ.พท.นิรันดร์ วิพันธุ์เงิน
สอบปลายภาควันที่ 11 – 22 ธันวาคม 2568 (ครั้งที่ 9-14)			